



Niersstraat 13, Gennep

Ontwerper :
 Bouwjaar : circa 1870-1890
 Bouwstijl : neo-classicistische elementen
 Kadastrale gegevens :

Historie

Het pand maakt deel uit van de historische bebouwing in de Niersstraat. De Niersstraat, waarvan de naam al sinds de tweede helft van de 16^{de} eeuw in gebruik is, is één van de belangrijkste straten in de stadskern van Gennep. Ze is samen met de Markt en de Zandstraat onderdeel van een zeer oude doorgaande route, die teruggaat tot de Romeinse periode. Langs het weggedeelte dat in de middeleeuwen binnen de omwalling kwam te liggen ontwikkelde zich de voornaamste bebouwing van de stad, veelal op smalle, diepe percelen, waarvan een aantal ook aan de achterzijde werden ontsloten door achterstraatjes. De Niersstraat kende in de loop der eeuwen een gevarieerde bebouwing: er stonden woonhuizen, herbergen, werkplaatsen en zelfs een boerderij. Rond 1900 werd de winkelfunctie steeds belangrijker. De straat is de Tweede Wereldoorlog redelijk goed doorgekomen, reden waarom er nog steeds sprake is van een aanzienlijk ensemble gebouwen met een oude kern.

Niersstraat 13 dateert uit het laatste kwart van de 19^{de} eeuw en is toen waarschijnlijk als nieuwbouw in de bestaande straatwand gerealiseerd, ter plaatse van drie kleinere panden, waarvan er twee gescheiden waren door een druipgang. Al in de eerste helft van de 19^{de} eeuw was hier de herberg van Verzett gevestigd. Tijdens de aanleg van de rijksweg Maastricht-Gennep-Nijmegen in de jaren 1843-1850 en de start van de Noord-Brabantsch-Duitse Spoorwegmaatschappij (1873) waren veel kaderleden in het hotel gepensionneerd.

De bekende horecagelegenheid groeide vooral na de nieuwbouw eind 19^{de} eeuw uit tot een belangrijk centrum van het uitgaansleven in Gennep. Er was een concert- en toneelzaal aanwezig, alsmede een beugelbaan. Jarenlang was in het pand ook een apotheek gevestigd.

Context

Het pand maakt deel uit van de aaneengesloten zuidelijke gevelwand van de Niersstraat. Rechts van het pand bevindt zich een steeg met de naam Krommel Elleboog. Het pand is hier onderdeel van een ensemble gebouwen met historische kenmerken, vaak een oudere kern dan de voorgevel doet vermoeden, en een situering op eeuwenoude percelen.

Beschrijving

Het pand bezit in hoofdzaak een U-vormige plattegrond, bestaande uit een rechthoekig volume aan de Niersstraat en twee haaks hierop staande ondiepe vleugels aan de achterzijde. Het gebouw is deels onderkelderd, heeft twee bouwlagen en een U-vormig schilddak, gedekt met rode muldenpannen. Met uitzondering van de voorzijde heeft het dak geprofileerde houten bakgoten. In enkele dakvlakken bevinden zich moderne dakramen (niet beschermenswaardig).

De gevels zijn gemetseld in een rode baksteen in kruisverband en hebben een gepleisterde plint. Uitgezonderd de voorgevel sluiten de gevels aan de bovenzijde af met een rijk gevormde bakstenen siermetselwerklust.

De breed opgezette voorgevel telt negen vensterassen en is asymmetrisch ingedeeld. De gevel sluit aan de bovenzijde af met een rijk gevormd houten hoofdstel, bestaande uit een geprofileerde architraaflijst, een fries met panelen en een geprofileerde kroonlijst met bloktandlijst op geornamenteerde consoles. Voor de drie vensterassen uiterst rechts bevindt zich een deels gewijzigde laat 19^{de}-eeuwse winkelpui met vier houten pilasters op een hoge plint en een houten hoofdstel. Het smalle venster in het midden vervangt een vroegere ingang. Aan weerszijden hiervan een breed venster met drie enkelruits ramen en bovenlichten. In de tweede bouwlaag hierboven bevinden zich drie vensters met geprofileerde gepleisterde omlijstingen met omgezette bovenhoeken en geornamenteerde sluitstenen midden boven. De vensters hebben kozijnen met kraalprofielen en recentelijk vernieuwde ramen met een T-indeling. Onder de vensters een doorgaande ongeprofileerde waterlijst.

De zes vensterassen links hebben een eenvoudiger afwerking. De getoogde gevelopeningen zijn hier voorzien van anderhalf steens segmentbogen. De eerste bouwlaag bevat vijf vensters met bakstenen lekdorpels en kozijnen met recentelijk vernieuwde 4-ruits ramen. De vierde vensteras van links bevat een ingang in een ondiep portiek. De ingang heeft een hardstenen stoep en een kozijn met een vernieuwde enkelruits deur en een enkelruits bovenlicht. De tweede bouwlaag van dit geveldeel heeft zes vensters, aan de onderzijde gekoppeld door een doorgaande ongeprofileerde waterlijst. De vensters hebben houten kozijnen met recentelijk vernieuwde ramen met een T-indeling.

De rechter zijgevel is wat betreft het linker gedeelte blind uitgevoerd. In het rechter gedeelte bevindt zich links een venster met strek, met daaronder een siermetselwerkpaneeltje, een bakstenen lekdorpel en een kozijn met vernieuwd raam met T-indeling. Rechts hiervan is er een ingang met strek, hardstenen stoeprede, een nieuwe houten deur en een enkelruits bovenlicht. Rechts daarvan twee kleine vensters met bakstenen lekdorpels en nieuwe T-ramen. In de tweede bouwlaag bevinden zich recht boven de ingang en het grote venster twee vensters met strekken, bakstenen lekdorpels en vernieuwde T-ramen.

De linker zijgevel is blind uitgevoerd.

De achtergevel is wat betreft de eerste bouwlaag gepleisterd. Op het rechter deel sluit een langgerekte éénlaags aanbouw aan (niet beschermenswaardig). In de achtergevel bevinden zich diverse gevelopeningen met strekken en vernieuwde ramen, de meeste met een T-indeling. De aanbouw heeft een plat dak met houten bakgoot, bakstenen gevels en enkele vensters met roedenramen. Het zuidelijke deel van deze aanbouw is volledig gemoderniseerd. De aanbouw valt buiten de bescherming.

Het bouwdeel aan de Niersstraat is (gedeeltelijk) onderkelderd met een ruimte met eenvoudige troggewelven (eind 19^{de} eeuw).

Waardering

Object van algemeen belang voor de gemeente Gennep vanwege zijn architectuurhistorische, stedenbouwkundige en cultuurhistorische waarde.

- Het pand bezit architectuurhistorische waarde als in redelijk gave staat bewaard voorbeeld van laat 19^{de}-eeuwse representatieve horeca- en winkelarchitectuur in de binnenstad van Gennep. Het betreft een voor die tijd vrij grootschalige vervanging van enkele kleinere panden in een sobere, voornamelijk trant, waarbij met name de voorgevel een rijkere uitstraling kreeg door het fraaie hoofdstel en de houten winkelpui. Ondanks detailwijzigingen aan de ramen en ingangen is het oorspronkelijke karakter goed herkenbaar gebleven en heeft het gebouw door de opzet en de bijzondere detaillering enige zeldzaamheidswaarde in de gemeente Gennep.
- Het pand heeft een hoge stedenbouwkundige waarde. Het is een onderdeel van het historische ensemble gebouwen aan de Niersstraat in Gennep, een gedeelte van de middeleeuwse hoofdas door het stadje. Het pand is hier onderdeel van een ensemble gebouwen van verschillende leeftijden en karakter. Ondanks de uiteenlopende ontstaanstijd en gevarieerde stijlkenmerken is er sprake van eenheid in schaal, materialisering en karakter. In de situering van het huis, met aan weerszijden oude gangstructuren, wordt de eeuwenoude verkavelingsstructuur in dit deel van de Gennepse binnenstad gecontinueerd.
- Het pand houdt de herinnering levend aan de bekende historische horecagelegenheid Hotel Verzett, die een belangrijke rol heeft gespeeld in het vreemdelingenverkeer en het uitgaansleven van Gennep. Tevens is het pand als apotheek in gebruik geweest.

Literatuur

Historische afbeeldingen afkomstig van website Gennepnu.nl, historische fotoalbums.



I	Architectuur- en kunsthistorische waarde, bijzonder belang van het pand	
1	voor geschiedenis van de architectuur (bouwstijl, bouwtrant, bouwtechniek, typologie)	●●○
2	voor het oeuvre van een (plaatselijk) bouwmeester of architect	●○○
3	wegens esthetische kwaliteit van het ontwerp (verhoudingen, compositie, ruimtelijke opzet)	●●○
4	wegens bijzondere materiaal-/kleurgebruik, detaillering, constructie en/of ornamentiek	●●●
5	wegens de in, aan of bij het object toegepaste monumentale kunst	○○○
II	Stedenbouwkundige of ensemble waarde, belang van het pand	
1	als deel of representant van architectuurhistorisch, stedenbouwkundig of landschappelijk waardevol geheel	●●○
2	bijzondere betekenis voor het aanzien van stad, dorp of wijk (landmark, oriëntatiepunt)	●●○
3	wegens situering en/of ruimtelijke relaties met de omgeving (samenhang in functie, schaal en verschijningsvorm met bebouwing, wegen, landschappelijke gesteldheid in buurt, wijk of plaats)	●●●
4	wegens inrichting van terrein en/of historisch ruimtelijke relatie met groen, wegen en/of water op de kavel (oriëntatie op zon, lucht- en lichttoetreding, relatie met bijgebouwen en tuinaanleg)	○○○
III	Cultuurhistorische waarde, belang van het pand	
1	als bijzondere uitdrukking van een culturele, sociaal-maatschappelijke, economische, geestelijke en/of beleidsmatige/bestuurlijke ontwikkeling, etc.	●●○
2	wegens bijzondere technische en/of typologische ontwikkeling/innovatieve waarde/ pionierskarakter	●○○
3	bijzondere betekenis voor de historie van de gemeente Gennep	●●●

IV	Gaafheid/herkenbaarheid	
1	architectonische gaafheid of authenticiteit van ex- en/of interieur	●●○
2	herkenbaarheid van het oorspronkelijke concept/functie	●●●
3	relatie met structurele en/of visuele gaafheid van ensemble/omgeving	●●○
V	Zeldzaamheid	
1	architectuurhistorische, bouwtechnische, typologische, functionele zeldzaamheid	●●○
2	uitzonderlijk belang wegens een of meer van eerder genoemde kwaliteiten	●●○
VI	Overigen	
1	toeristisch-recreatieve waarde	●○○
2	economische waarde (voor de samenleving)	●○○
3	gebruikswaarde	●●●